МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
СЛОВАЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА (СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)
ЧЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ПРИРОДНИЧИХ НАУК (ЧЕХІЯ)
ПОМОРСЬКА АКАДЕМІЯ В СЛУПСЬКУ (ПОЛЬЩА)

Міжнародна науково-практична конференція

АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА: ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ

Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації

14 вересня 2026 року

Біла Церква
2026

УДК 001.895:159.9:37:80:34

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.
Варченко О.М., д-р екон. наук.
Скиба В.В., д-р с.-г. наук.
Димань Т.М., д-р с.-г. наук.
Крауютієне І., д-р філософії.
Мамедова К.Х., д-р філософії.
Ковальчук І.В., канд. юрид. наук.
Тимощук О.Г., канд. юрид. наук.
Рєзнік В.Г., старший викладач.
Василенко О.І., д-р філософії.
Мостипан О.В., відповідальний секретар.

Відповідальна за випуск – **Мостипан О.В.,** начальник редакційно- видавничого відділу

Інноваційні психолого-педагогічні, лінгвістичні та правові засади аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної комунікації: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 14 вересня 2026 р. Білоцерківський НАУ. 87 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

©БНАУ

нами методика, яка веде здобувачів від аналізу типових помилок до самостійного створення юридично бездоганних документів, доводить свою ефективність. Уміння перетворювати складні чи нечіткі конструкції у структурований, зрозумілий текст є показником високої компетентності фахівця, здатного забезпечити правову визначеність та захист інтересів клієнта.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Робоча програма з навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» для здобувачів вищої освіти соціально-гуманітарного факультету за спеціальністю 081 «Право», бакалаврський рівень вищої освіти / уклад. І.М. Тимчук. Біла Церква: БНАУ, 2025. 32 с.

2. Тимчук І.М., Погоріла С.Г. Українська мова (за професійним спрямуванням): практикум для виконанння аудитор. та самостій. роботи здобувачів першого (бакалавр.) рівня освіти спеціальності 081 «Право». Біла Церква: БНАУ, 2026. 192 с.

3. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник. 2-ге вид., випр. і допов. Київ: Алерта, 2011. 696 с.

4. Gemini 2.5 Flash: консультативна модель штучного інтелекту / Google. URL:https://gemini.google.com/ (дата звернення: 11.06.2026).

УДК 811.133.1:378.147:81'25-051

СТОЛБЕЦЬКА С.Б., старший викладач
Білоцерківський національний аграрний університет

НАВЧАННЯ ГАЛУЗЕВОГО ПЕРЕКЛАДУ З ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ

У роботі обґрунтовано методику навчання аграрного перекладу з французької мови на основі трьох авторських практикумів. Досліджено поступове ускладнення завдань: від перекладу в межах однієї мовної пари до багатомовного термінологічного аналізу.

Ключові слова: галузевий переклад; французька мова; аграрна термінологія; перекладацька компетентність; фаховий текст; тримовний переклад.

STOLBETSKA S. B., senior lecturer
Bila Tserkva national agrarian university

TEACHING SPECIALIZED FRENCH TRANSLATION IN THE TRAINING OF FUTURE TRANSLATORS FOR THE AGRICULTURAL SECTOR

The paper substantiates a methodology for teaching agricultural translation from French using three authorial manuals. It explores the gradual complication of translation tasks, shifting from single language-pair translation to multilingual terminological analysis.

Keywords: Specialized translation; French language; agricultural terminology; translation competence; professional text; trilingual translation.

Сучасна підготовка перекладача передбачає не лише добре знання іноземної мови, а й уміння працювати з професійною інформацією. Для майбутніх перекладачів аграрного профілю це особливо важливо, адже фахові тексти насичені термінами, спеціальними мовними конструкціями та поняттями, які потребують точного розуміння. Тому під час навчання французької мови як другої іноземної важливо поступово вводити студентів у професійний контекст і вчити їх працювати з галузевою інформацією.

Саме такий підхід відображено у трьох авторських практикумах. Їх порівняння демонструє, як поступово змінювалася й ускладнювалася методика: від роботи з французько-українською термінологією та двомовним перекладом − до комплексного опрацювання фахових текстів і перекладу українською, французькою та англійською мовами.

У практикумі «Французька мова (як друга іноземна): двосторонній переклад», присвяченому підмові тваринництва, зібрано франкомовні матеріали про генетичне вдосконалення тварин, породи великої рогатої худоби, її ідентифікацію та простежуваність,

виробництво молока і м’яса, техніки утримання та ветеринарний контроль. Практикум також містить французько-український глосарій, термінологічний мінімум і критерії оцінювання перекладу [1, с. 59].

На цьому етапі студенти знайомляться з професійною лексикою, з’ясовують значення термінів, працюють з глосарієм, а потім застосовують ці знання під час перекладу. Саме тут закладається фундамент їхньої майбутньої майстерності та перші навички двостороннього перекладу.

Наступний крок представлено «Практикумом з галузевого перекладу (французька мова). Аграрний напрямок». Тут професійна тематика значно розширюється: до посібника увійшли матеріали з рослинництва, садівництва, овочівництва, зернових культур, рибництва та аквакультури. Для кожної теми передбачено роботу з фаховим текстом, термінологією, граматичним матеріалом і перекладацькими завданнями. Практикум містить також французько-український та українсько-французький словники [2, с. 195].

На цьому етапі студенти уже не просто працюють з окремими термінами, а вчаться бачити їх в контексті фахового тексту. Граматику тут інтегровано в професійну тематику: мовні явища опрацьовуються на основі фахових текстів і узагальнюються в розділі Bilan grammatical [2, с. 179]. Цей підхід комплексно поєднує вивчення лексики, граматики та перекладу.

Наступним етапом цієї роботи став «Практикум з тристороннього перекладу фахової термінології тваринництва (українська, французька, англійська мови)» [3]. Він охоплює десять напрямів тваринництва: скотарство, птахівництво, вівчарство, свинарство, козівництво, бджільництво, аквакультуру, конярство, кролівництво та шовківництво. Його метою є формування у студентів уміння працювати з фаховими текстами й термінологією трьома мовами та розвивати навички професійного письма французькою мовою.

Тут змінюється сама логіка роботи з термінологією. Студенти вже не просто шукають українські відповідники французьких термінів, а зіставляють їх одразу трьома мовами, аналізують у контексті й роблять свідомий перекладацький вибір. Для цього вони виконують лексико-термінологічні, аналітичні та перекладацькі вправи, зокрема практикують переклад фрагментів фахових текстів у межах двох або трьох мовних пар [3].

Ефективним інструментом навчання стає тримовний глосарій, який містить базову професійну лексику українською, французькою та англійською мовами. Студентам пропонується самостійно розширювати його базу під час роботи з автентичними фаховими джерелами. Завдяки цьому глосарій перетворюється з пасивного довідника на динамічний інструмент індивідуального термінографічного пошуку [3, с.101].

Ускладнюється й характер завдань: студенти виявляють потенційні faux amis (хибних друзів перекладача), аналізують вплив контексту на вибір відповідника, порівнюють мовні варіанти та обґрунтовують власні перекладацькі рішення. Крім перекладу, вони створюють короткі професійні тексти французькою мовою, пишуть анотації та інформаційні повідомлення для професійної аудиторії [3].

Отже, завдання поступово зміщуються від «знайти правильний переклад» до «знайти, обґрунтувати й використати відповідний перекладацький варіант». Здобувач вищої освіти учиться не просто перекладати, а мислити як перекладач: аналізувати контекст, зіставляти мовні системи, працювати з термінологічними джерелами та брати на себе відповідальність за власний вибір.

Порівняння трьох практикумів показує чітку послідовність розвитку методики. У першому основна увага приділяється засвоєнню термінології та формуванню навичок двостороннього перекладу на матеріалі тваринництва. У другому методика розширюється за рахунок різних підмов аграрної сфери, інтеграції граматичного компонента та різноманітніших перекладацьких завдань. Третій практикум виводить цю роботу на новий рівень: до неї додаються зіставлення української, французької та англійської мов, аналіз контексту, робота з *faux amis* та професійне письмо.

Водночас незмінним залишається фундаментальний принцип: в основі навчального процесу лежить фаховий текст. Навколо нього вибудовується робота з термінологією,

граматикою, глосарієм і перекладацькими стратегіями. Змінюється насамперед рівень складності та самостійності студента: від засвоєння готового термінологічного матеріалу − до самостійного пошуку відповідників, їх міжмовного зіставлення, роботи з джерелами та обґрунтування власного перекладацького рішення.

Таким чином, три практикуми відображають послідовний розвиток авторської методики навчання галузевого перекладу. Її основу становлять професійно орієнтована французька мова, робота з фаховими текстами, системне опрацювання термінології та поступове ускладнення перекладацьких завдань. У результаті студент проходить шлях від опанування термінологічного мінімуму й виконання двостороннього перекладу до самостійної роботи з багатомовною термінологією, аналізу перекладацьких рішень і створення власного професійного тексту.

Перспективу подальшої роботи вбачаємо у дослідженні ефективності запропонованої системи завдань у реальному освітньому процесі та визначенні її найбільш результативних компонентів для розвитку професійної перекладацької компетентності студентів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Столбецька С.Б. Французька мова (як друга іноземна): двосторонній переклад. Практикум. Біла Церква: БНАУ, 2021. 73 с. URL:http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/6128

2. Столбецька С.Б. Практикум з галузевого перекладу (французька мова). Аграрний напрямок. Біла Церква, 2025. 240 с. URL:http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/14807 ISBN 978-966-2122-79-4

3. Столбецька С.Б. Береговенко Н.С. Практикум з тристороннього перекладу фахової термінології тваринництва (українська, французька, англійська мови). / С.Б.Столбецька. Н.С. Береговенко. Біла Церква: БНАУ, 2026. 112 с. URL:http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/16980 ISBN 978-617-8813-04-8

УДК 649:14.85

МАРЧУК В.В., канд. пед. наук, **ХОМ'ЯК О.А.,** канд. с.-г. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

THE ROLE OF THE EMOTIONAL SPHERE IN THE PERSONALITY'S VALUE ORIENTATIONS FORMATION

Роль емоційної сфери і формування ціннісних орієнтацій особистості залежить від спадковості, середовища та виховання. Через емоційну сферу людини проявляється також діалектичний зв'язок ціннісних орієнтацій з потребами особистості.

Ключові слова: особистість, формування, емоційна сфера, ціннісні орієнтації

A person's value consciousness creates a unique world of emotional experiences, value-based images, and so on. In terms of values, a person does not objectify but rather subjectivizes the surrounding reality, endowing it with human meanings; that is precisely why "... only that which is recognized and experienced as a value is a value. The world of values is precisely the world of practical activity" [1].

Scholars view values from the perspective of the activity-based approach and define them as a structural element of human activity and as the objective significance of phenomena, ideas, emotions, and objects, which is determined by the needs and interests of the social subject; that is, a value is not only our attitude toward objective things but also the object that a need finds to satisfy itself. Since values are a social phenomenon, their key characteristics are objective significance and subjective norms, and the criteria for value-based choices are always relative because they are determined by emotions and historical circumstances.

As both a value and an evaluation, emotions are part of two distinct systems of relationships. The first is the relationship between the agent and the goal of the activity, as well as the circumstances that either facilitate or hinder its achievement; the second is the person's relationship to the activity itself. While emotions, in their role as evaluations, act as regulators of activity — so, they perform a regulatory function in this context — as independent values, they become one of the motives for action.

The dialectical connection between value orientations and needs is also manifested through the human emotional sphere. If an object that currently holds a certain value for an individual is

ЗМІСТ

Грек І.М. Екзистенційні мотиви свободи та вибору в українській філософській думці XX століття.....3
Тимчук І.М., Погоріла С.Г. Формування навичок редагування юридичних текстів у межах курсу «Українська мова (за професійним спрямуванням)……4
Столбецька С.Б. Навчання галузевого перекладу з Французької мови у підготовці майбутніх перекладачів аграрної галузі.....7
Марчук В.В., Хом'як О.А. The role of the emotional sphere in the personality's value orientations formation.....9
Зелінська В.А. Розвиток автономії студентів у процесі вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням у закладах вищої освіти.....10
Ігнатенко В.Д. Штучний інтелект у перекладі: проблеми точності, контролю якості та управління ризиками.....11
Харченко С.І. Психологічне благополуччя дитини як маркер стабільності сімейної системи: від індивідуальних симптомів до системної психотерапії.....13
Цвид-Гром О.П. Словотвірна парадигма сучасної ветеринарної термінології: роль латинських терміноелементів та специфіка українського перекладу.....15
Береговенко Н.С. Семантичний зміст прикметників у функції власних інтенсифікаторів.....18
Боньковський О.А. Фразеологічні труднощі перекладу в дивергентному просторі української та німецької мов.....21
Рєзнік В.Г. Методичні засади формування лексикографічної компетенції майбутніх філологів у процесі вивчення німецької мови як другої іноземної.....22
Чернищук Ю.І. Цифрові технології як засіб формування англомовної професійно-комунікативної компетентності майбутніх фахівців аграрної галузі.....24
Романчук І.В. Психологічні аспекти подолання наслідків психологічної травми.....26
Дячук О.В. Лінгвоправові аспекти перекладу юридичних текстів як чинник забезпечення міжкультурної аграрної комунікації.....29
Велика К.І. Порівняльний аналіз перекладу агрономічних термінів за допомогою електронних словників, перекладних програм та штучного інтелекту.....30
Алєксєєва О.І. Профілактика психоемоційного виснаження учасників освітнього процесу в системі вищої освіти аграрного спрямування.....33
Михальченко Т.В. Досвід і практика формування англомовної професійної комунікативної компетентності майбутніх економістів.....35
Шевченко А.М. Організаційно-психологічні засади формування лідерського потенціалу здобувачів аграрної освіти.....37
Пасічник Н.С. Меморіалізація військової звитяги в міському просторі Білої Церкви.....40
Ткаченко О.В. Інноваційні психолого-педагогічні технології на базі ІТ: трансформація моделей навчання та ролі викладач.....43
Римар Н.Ю. Інноваційна лексика сучасного аграрного дискурсу: основні тематичні групи……45
Мельник Л.М. Історико-психологічні аспекти травматизації національної ідентичності в Україні за тоталітарної доби XX століття.....47
Настіна О.І. Правозахист та юридичні клініки в Україні.....49
Бровко Н.І. Проблемні питання реформування державної служби за участю НАДС: конституційно-правовий аналіз.....51
Макарчук В.В. Кримінально-правовий захист медичних працівників від протиправних посягань: сучасний стан та перспективи вдосконалення законодавства.....52
Сімакова С.І. Поняття та юридичні ознаки адміністративного проступку в Україні.....55
Терещук М.М. Порівняльний аналіз конституційно-правового регулювання аграрної сфери в окремих країнах європейського союзу.....57
Сокиринська О.А. Відновлення родинних зв'язків під час збройного конфлікту як одна з основних функцій міжнародного гуманітарного права.....59
Дужа І.А. Демократична стійкість України в умовах війни: трансформація взаємодії держави та громадянського суспільства.....61
Пахомова А.О. Правові аспекти інтелектуальної власності у сфері харчової промисловості.....64
Сердюченко О.В. Професійні стандарти юридичного письма.....65
Ярмоленко Ю.В. Правові аспекти міжнародного захисту комерційних прав.....66
Звонарьов О.Ю. Проблеми правового забезпечення аграрної науки в умовах міжкультурної аграрної

комунікації: кримінально-правовий аспект.....68
Малишко І.В. Принцип найкращих інтересів дитини в умовах збройного конфлікту: проблеми правової реалізації в Україні.....70
Аргат Я.П. Психологічні аспекти сімейних спорів та їх вплив на ефективність правового врегулювання.....71
Ковальчук І.В. Концепція «поведінкового it-права» у протидії шахрайству в епоху генеративного штучного інтелекту.....73
Єфремова І.І. Електронні докази в господарському процесі: допустимість скріншотів, листування в месенджерах і витягів з банківських систем.....75
Обіюх Н.М. Конституція, демократія та екологічні права людини в умовах глобалізації.....77
Ломакіна І.Ю. Правовий статус штучного інтелекту в медицині відповідно до законодавства України.....79
Мельник В.О. Міжкультурна аграрна комунікація як чинник розвитку міжнародної зовнішньоекономічної діяльності аграрних підприємств.....81
Тимощук О.Г. Нотаріат України в процесі виконання зобов'язань держави-кандидата на вступ до Європейського Союзу……83